

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ös szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.**Kiadóhivatái:**Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felzárólatások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:Egész évre ----- 12 kr.
Félévre ----- 6 :
Negyedévre ----- 3 :
Egy hóra ----- 1 :
— Egyes szám ára 4 kr. —**Hirdetések**a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknál.**Megjelenik mindennap**

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 208. szám.

Hétfő, szeptember 13.

Vendégünk.

Nagybecskerek, szeptember 13.

Mindama udvariassági látogatások közt, melyeket Európa koronás fejei a minden oroszok csárjának trónralépése óta egymással váltottak, a legérdekesebb a német császár látogatása Magyarországon és Budapest fő- és székvárosban. Ezt a fekkölt címet már egy lusztrum óta viseli Magyarország fővárosa és még sohasem volt alkalma, hogy a székváros elnevezésnek megfeleljen. Az ezredéves ünnepe esztendőjében a Magyarország által rendezett ünnepeket illeték a királyi látogatások, anélkül, hogy Budapest karaktere, mint Magyarország királyának székvárosa, pregnáns módon kifejezésre jutott volna. Sok magas és legmagasabb látogatás a monarchia másik államában lesz elfogadva és, ha őszintén és irigység nélkül be akarjuk vallani, az osztrák császár város elsőbbsége mellett igen nyomós indok szól és ez a külföldi hatalmak összes képviselőinek egyidejű jelenlétében van, kiket magas látogatások alkalmával mellőzni nem szabad és kiket holmi kellemetlen ideiglenes diszlokációnak kitenni nem akarnak.

A német császár budapesti látogatásának, úgy látszik, nincs politikai fontossága és inkább baráti látogatásnak kell azt tartani külsőleg, a tatai nagy hadgyakorlatok alkalmából, melyeken a magas szövetséges ezttal jelen lesz. A hatalmas német császár, kinek önálló gondolkozása, erélye, igazi német egyenessége Magyarországon általános csodálkozást kelt, három napot fog Budapesten tölteni és e látogatással Magyarország fővárosa a legméltóbb módon bevezettetik az európai székvárosok sorába. Hadseregünk tehát egy legmagasabb látogatás tiszteletét élvezi, a magyar székváros pedig a legszívélyesebben üdvözli fekkölt királyunk vendégét és az egész magyar nemzet Szent István koronájának viselője körül csoportosul, hogy a hatalmas szövetséget lelkesedéssel fogadja, mert ha a látogatás-

nak látszólag nincs is politikai fontossága, a politikailag iskolázott magyar nemzet abból mégis teljes joggal kitalálja a nagy politikai jelentőséget.

Magyarország őszinte és tántoríthatatlan híve a hármasszövetségnek, megbízható szövetségese a német birodalomnak és őszinte barátja a fiatal császárnak. A szilárd osztrák viszonyok mellett lábra kapott bizonytalanság és megbízhatatlanság Magyarországot tünteti fel az egyetlen zilárd pontnak és a monarchia egyedüli hatalmas támaszának, melynek magatartása nemcsak a belpolitikában, hanem a külső viszonylatokban is mértékadó és döntő. Az európai koncertben Magyarország mint független állam, nem csupán Ausztriával való összeköttetésében, tekintélyes tényező lett és közös diplomáciai képviselője daczára mindenütt nagy súlyt fektetnek a magyarországi hangulatra. A magyar politika befolyása az osztrák-magyar monarchia külpolitikájára visszatükröződik a német császár magyarországi látogatásában. És amily őszinte a hatalmas császár látogatása, éppoly őszinte lelkesedéssel üdvözli őt Magyarország, mint királyunk barátját és a nemzet szövetségeseit. Őszintén és becsületesen tartja az egész nemzet a szövetséget Német- és Olaszországgal. Nálunk nincs mellékajtó, nincs hátsó gondolat; hol az egész nép lelkesedik a szövetség mellett, ott becsületes barátság van, mely vérevel és vagyonával kész bizonyosságot tenni feltétlen megbízhatósága mellett.

Sok oldalról lehet megint hallani a régi nótát báró Bánffy Dezső miniszterelnök szerencséséről, kinek állása a német császár látogatása által észrevehetőleg erős bül. Nem kell irigykedni a legnagyobb megelégedés pillanatában és mindennek előtt ismerjenek be két dolgot: a miniszterelnök állásának nem volt szüksége erős bülére és azt a nagy érdemet, melyet báró Bánffy Magyarország tulsulya körül a monarchia külpolitikájában szerzett, semmiféle ellenzéki tirádákkal sem lehet kisebbiteni.

HIREK.

Tájékoztató.Szeptember 24. A felsőor. arm. társ. közgyűlése.
Október 10. Őszi lövész Nagy-Becskereken.
Október 11. Millenáris bizottság zárulása.
Október 11. Őszi közgyűlés.

A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők kétszere kedden és pénteken délután.

— **Személyi hírek.** Báró Nikolics Feodor v. b. t. t. és Babics József országgy. képviselő ma Nagybecskerekre érkeztek és résztvettek a közigazgatási bizottság mai ülésén.

— **A megyés püspök utja.** Dessewffy Sándor megyés püspök tegnap érkezett titkára, Wittenberger Antal kíséretében Nyitráról Makóra. A püspök e hó 17 ig marad makói rezidenciájában, ahonnan a püspöki konferenciára Budapestre utazik.

— **Iskolaszék.** A nagybecskereki községi iskolaszék szombaton délután ülést tartott. Jelen voltak: Dr. Plechl Szilárd, Menczer Lipót, Weisz Izidor, dr. Brájer Lajos, dr. Végh Lajos, Ro'sa Ignác, Baaden Károly, Szalay József, dr. Klein Mór, Szabó Ferencz, Napholcz Agost, Krumenacker Ferencz, Wégling István, Baaden Károly, Rédl Ferencz, Benkóczy Illés, Kovách Agost, dr. Grandjean József, Franz J. L., Steinitzer Géza. A szünyegen forgó tárgyak közül először is elintézésre került a kereskedelmi iskolai tanítók megbízása. A választás, melyet a törvény intézkedése értelmében Steinbach Antal kir. tanácsos-tanfelügyelő vezetett, egyhangú volt, amennyiben az eddigi négy tanító, kik 16 évig az iskolaszék teljes megalégedésére működtek az intézetnél, ismét megbízatást nyert. E négy tanító a következő: Baaden Károly, Bányai Jakab, Rédl Ferencz, Fröhlich Pál. Miután a tanfelügyelő az iskolaszéki tagok éljenése között elhagyta a termet, dr. Plechl foglalta el az elnöki széket s elintézték a többi ügyeket. Az igazgató jelentése szerint az idén beiratkozott 874 tanuló. Tudomásul szolgál. — Az é. aranduel Krumenacker Ferencz indítványba hozza, hogy az első osztályban ne 8-10 ig, hanem 9-11 óráig tartson az oktatás. A többség elveti az indítványt. — A tantestület jelentést tesz, hogy a mostani viszonyok között

A „TORONTÁL” tárczája.

Álmok fakadnak.

Láttam őt az erdő ösvényén végig menni és láttam őt eltűnni az erdő sűrűjében.

Egy-két napugár keresztül tört a lombzaton és fényes utat jelzett, le a földig, ahová arany karikákat varázsolt. Ezen aranyfonalak mentén vigan röpködtek a szunyogok; fejem körül egyhanguan sümögött három dongó; néha megcsörrentek a hőségtől fonnyadt barna levelek: valamely gyík szaladt végig rajtuk.

Egy poczakos fekete bogár mászik át lustán az erdei uton; áttér s eltűnik egy csoport két harangvirág tövében.

Es most nem mosdul semmi, — semmi, csend van — még az a három dongó is eltűnt. Csend van, csend... A levegő reszket, oly nagy a hőség... Csend van, csend... és reszket az a pókháló is, mely ép az odut fedi, ott a fa tövében...

Ah, az a pókháló nem reszket — nem, nem, azt mozgatták, úgy van, mozgatták... És megjelenik, tisztán látom, egy kis kéz — egy gyönyörű szép kis kéz, — tisztán látom — félretolja a pókhálót — ah, hiszen ez csipke függőny a legjavából — és kilépett ő. Ő, a legszébb tündér, kit valaha láttam.

Hozzám lépett, kezével végigsimította homokom és szólott eképpen:

— Mit csinálsz itt a fa alatt?
— Már hogy én mit csinállok itt a fa alatt? Nézelek, tündérek tündére, nézelek és szebb foglalkozást nem tudok, — mert nincs.

— Oh, oh, ezt ősmérem, ez nem új dolog, lusta barátom — és mest szólni akartam, végig huzta kezét számon és nem voltam ura nyelvemnek — tehetetlenül hevert lakában.

— Ez nem új dolog, lusta barátom, ki itt beversz a fa alatt, nézd a szunyogot, hallgasd a dongót és megfigyeled a bogarat, mely lustán bár, de mászik czélja felé.

— Ah!

— Csitt! Most foglyom vagy, föltétlen engedelmességre kárhoztatva. Rabszolgám vagy, ki ügyelsz intésemre és nincs más hited parancsomnál. Villámló tekintete végig futott rajtam, hangja csengett:

— Nincs más hited parancsomnál...

Elém állt.

— Kelj föl!

Gondoltam magamban: mennyivel szebb volna, ha idehevernék hozzám, legszebb virág minden virág között és kezdenél regélni, meséket mondanál nekem, — én pedig hallgatnám és öröm fogná el lelkemet, édes, égi öröm... De ezt csak gondoltam magamban; szó nem hagyta el ajkamat, akaratom megbénult és én fölkeltem.

— Most kövess!

Átment az uton és megállt a fa tövében, az odunál. Csak három lépésre volt fekhelyemtől az odu, de mire én oda értem, már várt ő reám.

— Lépj be.

Elmosolyodtam.

— Rabszolgád vagyok, tudtam megszólalni, minden parancsod teljesítésére kész, ha tudom a módját. De most... Mondd meg, urnóm, tündérek tündére, mint fogjak hozzá és megteszem a lehetetlent, megte...

— Hallgass! Szómat hallottad: engedelmessédj! Lépj be!

Megvallom csuda volt, nagy csuda: oly kicsikére nőttek, a minő szépséges tündérem; és mellemen összekucsolva kezeim, mélyen meghajtván magam és beléptem utána.

Körülnéztem, moha-pamlag, asztalka gombából, edények csigaházakból, makkesészek, a mennyezeten két szentjánosbogár lámpásnak... mily édes berendezés!

— Új le!

És én végigheveredtem a pamlagon; előttem állott egy nagy asztal: a gomba, feje lán góló vörös volt. Urnóm egy levelet, egy husos zöld levelet terített rá abrosznak és saját levelén hozva egy nagy epret, mely edes illattal árasztotta el a szobácskát, s egy csigaházban harmatot, hozzá két makk pohárkát tett — miután ilykép tálalt, az asztalkához tolt egy kis gombát szemeknek, ráült, velem szembe, rám mosolygott és megkérdezett:

— Ugy-e jó így?

— Bájos tündérem...!

— Hát fogjunk hozzá!

Lakomáztunk. Majd egymáshoz értettük serlegeinket, ő fölállt és ünnepélyes hangon emelte poharát jövőmre!

— Fiu, kezdette meg bessédét, hozzád in-

a kézimunka nem tanítható sikeresen. E cséla a jelenleg a jövedéki hivatal által elfoglalt terem átengedését kéri. A városi képviselőtestülethez ily értelmű kérelem intézendő. — Az ipariskola tanításával a következő tanítók bíznak meg három évre: Dold István, Poppovics Bogdán, Bugarszky Milivoj, Svirsovic Bogdán, Baaden Károly, Wegling István, Bösz Ede, Fischer Mór Szabó Sándor és Osztie Béla.

— A katolikus autonómia. A kongresszusi választásnak eredménye a nagykikindai választó kerületből immár elöttünk fekszik. A beadott szavazatokból Rónay Jenő főispánra esett 2173, Krauszhaar Károly lapszerkesztőre 254 és Krauszra (nyilván Krauszhaarra) 2 szavazat. Az egyes községekben beadott szavazatok száma a következő:

	Rónay	Krauszhaar
Oroszlámos	27	12
O-Béba	48	1
Keglevichháza	9	18
Pusztá-Keresztur	26	—
Battyánháza	7	—
Majdán	10	—
Valkány	28	—
Bocsár	55	—
Mokrin	87	—
Nagy-Kikinda	836	2
Szanád	93	—
Szaján	103	—
Rábé	23	—
Kübekháza	28	—
Padé	41	—
Nyerő	8	19
Török-Kanizsa	101	—
Nákófalva	104	53
Tisza Szt. Miklós	20	—
Jázova	28	—
Nagy Ósz	39	5
Nagy-Szt.-Miklós)	104	—
Sárafalva	—	—
Nagy-Teremia	34	92 ^{2 sz. Krausz- ra esett.}
Ó-Bessenyő	175	—
Bolgártelep	61	—
Lőrincfalva	53	—
Monostor	—	—
Feketető	102	—
Egyházaskér)	—	—
Csóka	33	—
N. Komlós	21	43
Kis-Teremia	5	9
Csanád	64	—
Beodra	—	—

— Esküvő. Dr. Csávoay Ignác zombolyai szolgabíró f. évi szeptember hó 14 én tartja esküvőjét Fendler Emiliával, Fendler Károly módosi takarékpénztári igazgató leányával.

— Jótékonyág. A glogoni tűznél szeren esétlenül járt Piesz népművelő részére ma Babics József országgy. képviselő 2 frtot, a toron tálmegyei takaréki- és hitelbank 5 frtot, Steinitzer Géza 3 frtot küldött lapunk szerkesztőjének.

— Halálozás. Megemlékeztünk már róla, hogy Eisenstädter Armin, az „Eisenstädter S. és társai“ cég főnöke meghalt. A halálozásról a következő jelentést vettük: Buziási Eisenstädter

Károly és buzai Eisenstädter Rezső mint fia, Bloch Leontin szül. buzai Eisenstädter mint leánya, Bloch Lajos mint veje, Bloch Gertrud és Margit mint unokái, Buziási Eisenstädter Aron, buzai Eisenstädter Antal, buzai Eisenstädter Nándor, buzai Eisenstädter Róbert mint fivéréi, Goldstein Jozefin szül. buzai Eisenstädter és Bloch Hermin szül. buzai Eisenstädter mint testvérei, Buziási Eisenstädter Mária szül. Weisz, buzai Eisenstädter Lina szül. Eisenstädter, buzai Eisenstädter Ida szül. Eisenstädter, buzai Eisenstädter Laura szül. Eisenstädter, buzai Eisenstädter Hermin szül. Kohn, mint sógorja, Bloch Armin mint sógora fájdalommal telt szívvel tudatják úgy saját, valamint összes unokaöccseinek nevében hön szeretett atyjuk, illetve apósuk, nagyatyjuk, fivérük, nagybátyjuk és sógoruk buzai Eisenstädter Armin nagykereskedő, az Eisenstädter S. és Társai cég főnökének csütörtökön, 1897. évi szeptember hó 9 én életének 70 ik évében nehéz és hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. évi szeptember hó 12-én d. e. 9^{1/2} órakor fognak a halotti házból (Gonzagagasse 8.) a központi temetőbe vitetni és ott a családi sírboltba örök nyugalomra tétetni.

— Bárány Milos végrendelete. A milliós hagyatékok rendes sorsa, hogy a világ sokkal nagyobbaknak tartja azokat s hogy az örökösöket illetően a leglehetősebb kombinációkba bocsátkoznak az emberek. A napokban elhalt nábob, bárány Milos sem járt különben. Majdnem naponta új örökösökről szól a hír, kik közé legújabbán Milán királyt is fölvettek. Megbízható forrásból a következőkben ismertetjük a körülbelül husz milliós forintra rugó végrendelet részleteit: A „kisebb“ tételek a következők: Milán és Iván unokaöccseinek életben levő és születendő leányainak egyenkint százezer forintot rendel a végrendelet kifizetni. Baich Milán báró fiának, Péternek hagyja budapesti házat a bereendezéssel együtt, a varadai, markováci és mercsina uradalmakat, verseci és két zimonyi házat korlátlan tulajdonban, melyek jóvedelme az illető nagykorúságának eléréig tőkesítendő. A második fiának Mihálynak a nagyzeami uradalmat hagyja. Unokaöccsének Malenicz Péternek életbenlevő és születendő gyermekei részére harmincezer forintot hagy melynek kamatait az apa, utána az anya élvezik. Azonkívül jut a varadai g. k. templomnak 200 frt, a görög kath. templomnak 100 frt, a markováci g. kel. templomnak 200 frt, a g. kath. templomnak 100 frt, a szerb keleti templomnak 100 frt, a verseci járási kórházegyletnek pedig 2000 frt. Gazdatisztjeinek egy évi fizetésüket, a szolgáltnak pedig a félévi fizetést rendeli kifizetni. Összes ékszereit Péter és Mihály unokaöccseinek kapják. Általános örö-

kösökül a Romániában fekvő „Birka“ nevű uradalmak, továbbá az előbb fel nem sorolt és a hagyományok kifizetése után fennmaradt összes vagyona unokaöccseinek Milán és Iván életbenlevő és születendő fiait rendeli olyképpen, hogy a vagyona egyik fele Milán, a másik fele Iván fiait illeti meg. Ha egyik unokaöccs fiörökösök hátrahagyása nélkül halna el, akkor az egész vagyona a másik unokaöccs fiait illeti. A végrendelet ezen pontja annyival érdekesebb, mivel báró Baich Iván, bocsári földbirtokos nős ugyan, de eddig nincsenek gyermekei s így a husz milliósnyi vagyont valószínűleg Milán báró fia: Péter és Mihály öröklék. Milán bárónak azonkívül van egy leánya: Johanna. Az egész vagyona értékét ma még nem ismerik, mert a bíróság még nem készült el a leltározással.

— Az idő már... Hogy a szél füttyöl-e már vagy nem füttyöl, az mellékes, de a fő, hogy az idő már észre jár. Bizonyítják ezt a minapi felfohászokodás folytán a szerkesztőségbe érkezett többé kevésbé lyrai versek és románcok, a melyekben kivétel nélkül... hull a fának a levele. A versekre könnyen rá mondjuk a szentenciát, hogy le vele a papirkosárba, de a hideg és eső ellen a bírálót edes keveset ér, ahhoz esernyő meg felöltő kell. Az eső sok mindenre nem jó. Így nem jó a szőlőre, a melynek késetteti az érését és az olyan emberekre, a kiknek vagy nincs felöltőjük, vagy a szőlőházban van az überczihájuk s következképpen, akiknek vagy ki kell váltani azokat vagy be kell szerzeni. Es mindezeket mindenki tudja, de nekünk mégis kell írni, mert a mi lapunk figyelmére mindenre kiterjed, mert a mi lapunk előfizetési ára egész évre 12, félévre 6 frt stb...

— Gyilkos szomszédok. M. Czernyáról írják, hogy Fehér Pál oduvaló fiatal parasztembert a két szomszédja agyonütötte. Mészáros Pál és Sándor régóta rossz viszonyban éltek Fehér Pállal s csak az alkalomra vártak, hogy boszujukat kitölthessék. Este tájban a haragos szomszédok az aprójóság miatt ismét összetűztek. Kezdetben csak a kerítésen keresztül folyt a felelés, ami később oly elkeseredetté vált, hogy a két Mészáros ásóra-kapára kapva, a kerítésen átrontottak és a védtelen fiatal szomszédot felesége és kis gyermeke szemé előtt addig ütötték, mig nem ott nyomban kiadta lelkét. Az agyonvert fiatal ember fején hat vágás volt; valamennyi mély és halálos. A gyilkos testvéreket a csendőrség rögtön le tartóztatta s most a zombolyai járásbíró-ság fogházában várják sorsukat.

— Nagy-Szent-Miklós világitása. Lovász írja: Nagy Szent Miklós világitására nézve egy vállalkozó cég ajánlatot tett a községnek, mely szerint a község gázolajjal való világitására nézve vele 6 évre szerződés kötésék. Miután a község nem hajlandó a világitás kérdését ily hosszú időre most leköti, de meg, mint megejtett próbák mutatták, a gázolaj és petroleum világitás között lényeges különbség nincsen, — e kérdést a legutóbbi községi képviselőtestületi ülés eljuttatta. A világitás kérdésében kapcsolatban azonban Dr. Jeszenszky Géza indítványára elhatározták, hogy ezentul a város világitása nem október 15 én, hanem már pár héttel előbb fog kezdődni.

— A gyertyamosi konviktus. Blaskovich Ferenc országgyűlési képviselő, temesvári lapszerkesztő, a minap meghívta a temesvári hírlapírókat Szegedre, hogy nézzenek meg azt a hazafias magyarosító intézetet, amelyet a délmagyarországi földművelésügyi tartó fön Szegeden. A temesvári újságírók tegnapelőtt voltak Szegeden. Ott voltak a találkozáson a temesváriak részéről: Blaskovich Ferenc, Barát Armin, Dr. Frekót Menyhért, Dévay Ferenc, Krauszhaar Károly, Horváth Xavér, Parcián János és Osztie Andor. Bóhn Károly az intézet igazgatója mutatta be a konviktus jelesül berendezett helyiségeit, amely a legteljesebb megelégedést és megnyugvást keltezte úgy a temesvári, mint a szegedi hírlapírókban. Csak a késő éjjeli órákban vett bucsut a társaság a nemes intézet falaitól, amelyeken belül jó kezekben van a mi ügyünk letéve.

tézem szavamat, ki itt ülsz velem szemben és akit rabzolónak neveztelek ki! Fiú! Leleked előtt az álmok nagy tömege vonul el, szakadatlanul téged ringatva, áztatva, csalva, hitegetve, de sokszor biztatva, föntartva. Tarka színeik ellepik lelkedet, s rajongás fakad szivedben, ha valóknak hiszed őket. Utánuk kapsz mind a két kezdettel, a halandó ügyetlen, esetlen kezével és ők szétfosszanak, eltűnnek és te bámulsz tágra nyílt szemekkel a nagy semmiségből...

— A nagy semmiség... mondottam utána önkénytelenül.

— Ne csüggedj, fiu, szólalt meg ő és erőm érzete végig futott testemen, ne hátrálj, hanem menj előre, — előre! — Főlemelte poharát: A te jövődre, Tom!

Es egy parányi, ezüsthangu viszhang elcsusogta: A te jövődre, Tom!

Mi kiittuk a harmatot az utolsó cseppig. Kevés volt ahhoz, hogy fölmelegítsen.

— Az én jövőmre? Oh édes kis hatalmasom, mit akarsz attól? Az én jövőm... De hagyjuk ezt! Inkább semmiről sem szólok és engedd meg, hogy nézésedbe merüljek és a nagy csend közepette, mely beáll, véssem szivembe szépséged varázsát...

— Hallgass, Tom!...

— Szépséged varázsát, mely elfogja szivemet, mely kiszabadít fogásomból és erőm ad, hogy összetörjem bilincseimet, mely támaszt bennem egy gondolatot, hogy magamba szívjam szépséged bűbáját, létem, mindenem...

Es fölgróttam, fölén és lábaimhoz borultam, karjaim fölemelve, hogy karjaim közé vegyem gyönyörű fejét... De ő:

— Ne mozdulj! Nyomorult!

Es villámlo tekintete végig futott rajtam és hangja csongott...

Megbénulva hevertem lábainál.

— Egy csókot...

— Nem, oh nem! Eredj! Menj!

— A viszontlátásra, ugy-e, tündérem, a viszontlátásra?...

— Nem!... Talán — valamikor! Olthatatlan vágyat öntök beléd, olthatatlan vágyat és epedést a „nagy“ után — és nem utánam. De ha egy lépést jársz előre, közelebb jutsz hozzám... Es a benned zajló indulatok hajtani fognak, üzni fognak előre és ellep óriási varázsával a hangulat... Es te egy lépéssel közelebb jössz hozzám, és megint egy lépéssel... közelebb jössz, egyre közelebb... hozzám... hozzám...

— Es... elérlek? — alig hallotta hangomat, mely kérdé...

Homlokon csókolott.

As eső áttört a duslombu fán s egy nagy meleg csepp homlokomra esett...

Es láttam őt eltűnni a fák sűrűjében, lábainyomából álmok fakadnak.

Morley Tamás.

— **Körözött hozomány.** A Rendőri Közlöny sok hivatalos, száraz és unalmas átkumbákumai közt is beleszorul néhanapián a humor vidám kacaja. Itt van mindjárt a Lupán Iván soborsini gazdember esete. A menyecske felesége a mézes hetek után megugrott tőle, magával vivén az egész hozományát is: a tulipános ládát, ágyneműt, némely butorféléit és készpénzben tizenegy forintot. A derék férj az asszonyért talán nem adta volna busulásra a fejét, de a hozomány bántotta. Elvégre is nem volt olyan könnyű azt kikurizálni a szegény Lupán Ivánnak, mint tiszem a városi uraknak, akik közül nem egynék a becsületes foglalkozása a házasság-vadászat. Kapta-fogta magát és feljelentette a szökevény menyecskét és a bűnösök hivatalos lapjában is kinyomatta az egész történetet. Nem lehetetlen, hogy ez a derék tatár még iskolát csinál s akkor a Rendőri Közlönyben külön rovatot fognak nyitni a szerelem és a hozomány jogos tulajdonosa számára.

Ősz.

Hervadásnak, enyészetnek s elaggott ábrándozók bágyadt, langyos korszaka, őszi idő: gyűlölköd!

Ha levegődet szívom, elfullad a tüdőm, mint a koporsóba zárt tetszhalott; ha erőtlen napsugaradat érzem, elzsibbad minden idegem.

Nehéz, fojtó köd az eső, mely fakó fellegekből aláhull, dérré dermed a áramatod, mely a hervadó virágleveleken ragyog.

Az „örönyál“ uszó foszlányai, mint egy szétéptt szemfedő rongydarabjai megakadnak az arezomon, egyhangus, bus halotti méldiát csirpel az „ősi fér-g“; aszott mezőkön dudoló szél kergeti a tövestől kitéptt „ördögsekereket“; mint lánczait a rab, ugy csöregeti száraz bogácsait az utszéli kőr; sápadt levelek szakadnak le az ágakról és ostoba verseket zengedeznek az ősznek beteges lelki pótiái.

A madár bölcsőbb, mint az ember; itt hagyja a haldokló tájat, megy le dél felé, hol perzsel a nap, hol élet és erő van a sugarakban s örök nyár, örök tavasz virul a mezőkön.

A jó Isten piros lábú, hosszú csőrű madara, az eszterág, a villás feccke, az óvatos darvak csapatja, büszke kőcsagok serege, a rétek lármázó lakója, a fűrj, a fejedelmi szárnyas, az erdei szalonka vándorol messze-messze, túl a tengeren, boldogabb ég alá.

Csak az ostoba csinálék, az utszéli koldusok, a fakó pacsírták, a sötétben repkedő baglyok; pusztulás madarai, a hollók és varjak maradnak itt, hogy fűléstől rikácsolással huhogják és kárognák az ősi meledtiát.

Megfakul és leszakad az erdők fáirola kőntös és mint a meztelen csontvázak, ugy merednek a magasba az ágak; recsegő, ropogó karjaikat tördeli a száguldó őszi szél. Megvakul az ég is! A sápadt hold elbuvik a fellegek mögé s ha ki-kibukkan kerék nagy, feje, olyan bambán, bután bámul le a magasból, mint egy kivájt lopó-ök; az ősznek ez a költőileg ideális gyümölcse.

A csillagok is szunyókálva, álmosan pislognak, mintha kialudt volna belőlük az izzó parázs; mintha örökre e akarvának hamvadni.

Összeborzad s didereg a lelkem; betegje vagyok az ősznek; szeretném átlatudni ezt a langyos, limonádé ízű napokat — és szeretnék felbredeni dermesztő hidegre. Inkább csapna a tél hava az arcba; inkább éreznék agyott, zimankót, zuzmarát ebben legalább van valami pozitív, valami fontos, valami inponáló.

De ez a bizonytalanság, az enyészot, olyan nyomasztólag hat a vérre, a csontok velőjére, a csüggedő lélekre, mint a tengeren bolyongó matrózokra a Sirocco.

Ha szárnyam lenne, röpülnék a vándor madarakkal és zarándokolnék más világtájak, más ég alá.

De egy delejes láncz ide csatol; egy édes varázs lenyűgöz ezekhez a rögökör, egy bűbajos dalt dalolfülembe az ősi szellő: itt élni, itt halni kell!

Lástól égő szemem bele néz a homályba, napnyugt alkonyának borongó ködébe s a verőfény aranyat hint a hervadó virágra; magasba száll a pacsírtá és dicsérve a világ alkotóját, biztató hymnusot zengedez.

Enyészot után következik a feltámadás!

Irodalom és színház.

— **Színészet a megyében.** Pancsováról írják: Szerdán kezdte meg városunkban özv. Veszprémi Jenőné színtársulata a magyar színi idényt, még pedig a lehető legrosszabb auspiciumokkal. Először nagyon üres volt a színház. Sok, különben a magyarság ügyének lelkes, buzgó, bajnoka nem jött el az első előadásra. Másodszor özv. Veszpréminé, aki mint tragika igen jeles és mint ilyen finom érzéssel bír, — az idényt „Vigécnek“ kel nyitotta meg.

— **Hangverseny Szentmiklóson.** Deszkásev István a ságrábi operaháznak és a budapesti m. kir. operaháznak volt tagja, f. hó 10-én hangversenyt rendezett a gk. szerb egyházi és világi dalárda közreműködése mellett a Czencsinger főle szálloda nagytermében. A műsor számait ugy Deszkásev, mint a dalárda precízsen, magasabb igényeket is kielégítően adták elő. A solokat Piffkó Irén k. a. kísérte zongorajátékával s a rendezőség által ányújtott két szép csokron kívül a sűrűn felhangzó tapsokból is sok jutott neki. Hangverseny után táncz volt, mely jó kedvvel a késő éjjeli órákig tartott.

Táviratok.

Vilmos császár Magyarországon.

Jótekonysági bazár az árvizkár sultak javára.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál“ er. táv.) Tatáról telegrafálják, hogy tegnap délután két órakor a tata-tóvárosi negylet az Eszterházy-kastélyban bazárt rendezett a vármegyei árvizkárosultak javára.

A kastély parkjában pompás kiállítású sátrakat emeltek, a melyek alatt megyebeli hölgyek árultak a jótékony célra virágot, italt, szivart és mindenemű csecsebecsét.

A jótekonysági ünnepen megjelent Ferencz József király is, kit az elnök fogadott hangulatos beszéddel.

Ő felsége válaszában kijelentette, hogy örömmel értesült az egyesület eredményes munkálkodásáról, a melyhez teljes sikert kíván. Szívesen jött az ünnepélyre, melyet a jótekonyság angyalai hoztak létre a szerencsétlenek istápolására.

Ezután körüljárta a király a sátrakat, miközben többeket megszólításával tüntetett ki; a pezsgős pavillonban felhajtott egy pohár pezsgőt, s miután 500 forintot fizetett érte, a közönség harsány éljenzése között eltávozott.

Mise a piaristáknál.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Tatáról jelentik, hogy tegnap reggel háromnegyed hét órakor a piaristák templomában mise volt, a melyen részt vett Ferencz József király s a főherczegek. Ezután reggeli volt a király lakosztályában, a melyre csakis katonai személyiségek voltak hivatalosak.

A német császár megérkezése.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Tatáról telegrafálják: Verőfényes őszi napon ment végbe II. Vilmos és I. Ferencz József találkozása, melyre érhető érdeklődéssel tekint egész Európa.

Délután két óra táján érkezett Ferencz József király a közönség szünni nem akaró éljenzése között a pályaudvarra. Ő felsége, a ki porosz tábornoki egyenruháját viselte, bement a váróterembe és a környezetében levő urak közül többeket szívélyes módon tüntetett ki megszólításával.

Négy óra előtt néhány percczel előlépett Ludvig Gyula, a M. A. V. igazgatója és jelentette ő felségének, hogy Vilmos császár vonata közeledik.

A különvonat pontban négy órakor robogott be a pályaudvarra s mikor a közönség észrevette Vilmos császárt, ki a hetedik huszárezred ezredesi ruhájában állott a kupé ablakánál, harsány éljenzésben tört ki.

Ferencz József király Vilmos császár elé lépett, először melegen megrázta a kezét, aztán kétszer megsókolta. Szívélyes „Isten hozott“ szavai után mindegyik uralkodó a másiknak kíséretéhez fordult. Vilmos császár a főherczegeknek nyújtott

kezet, a mi királyunk pedig mindenkivel kezet fogott, a kik a német császár kíséretében voltak.

Az uralkodók ezután kocsiára ültek és a sorfalat álló tömeg szünni nem akaró éljenzése közben hajtattak a városon keresztül a német császár szállóhelyére, a tatai kastélyba, mely előtt a helyi hatóságok fejei, a szolgálattevő tiszttek és a díszszázad foglaltak helyet.

Érdekes látványt nyújtott a bevonulásnál a tatatóvárosi gazdák lovasbandériuma. A huszonöt nyalka gazda, vörös mellényben, fehér bőjju ingben teljesen magára vonta a német császár figyelmét, a ki látható gyönyörrel szemlélte őket.

Az Eszterházy-kastély előtt Krieghammer és Fejérváry báró miniszterek és a hadgyakorlatok hadvezetősége fogadták az uralkodókat, a kik mindenkivel kezet fogtak. Majd megnézték a díszszázadot és bementek a kastélyba, hol a vendéglátó Eszterházy Ferencz gróf és neje szül. Lobkovitz herczegnő üdvözölték a felségeket.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Tatáról jelentik, hogy tegnap este hét órakor a tóparti díszsátorban fényes ebéd volt, melyen megjelent mindkét uralkodó. A tavat és a várost ez alkalommal gyönyörtően kivilágították pompásnál pompásabb transzparen-tekkel.

Hadgyakorlatok.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ferencz József király és Vilmos császár kora reggel kilovagoltak a hadgyakorlatok színhelyére, hol nagy érdeklődéssel nézték végig a IV. és V. hadtest harczjátékát.

Egy akadémikus halála.

Budapest, szeptember 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Wolf György a gyakorló főgimnázium igazgatója, jeles nyelvtudós, az akadémia tagja ma reggel hirtelen elhunyt. Még szombaton ott volt Pulszky Ferencz temetésén, tegnap pedig Gödöllőn reggelizés közben szívszéllhűdés érte.

Mascagni kitüntetés.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál“ er. táv.) A milánói hivatalos lap mai száma mintegy rehabilitációképpen közli Mascagni kitüntetését az olasz vaskoronarend tiszti nagykeresztjével.

A berlini gyilkos.

Budapest, szept. 13. (A „Torontál“ eredeti táv.) A Passauból Bécsbe érkező hajón egy matróz felismerte Göneczy berlini rablógyilkost, ki egy nővel utazott. Azonnal jelentést tett a rendőrségnek, amely most erélyesen nyomozza a gyilkost.

A tőzsdéről.

Budapest, szept. 13. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Buzában a kínálat mérsékelte, vételkedv lanyha, forgalom 18 000 mm., az árak 15—20 krral estek. Kötetett:

Buza szept.-okt.	11-94—11-96
Buza márcz.-április	11-83—11-84
Tengeri 1898 máj.-júniusra . . .	5-69—5-71
Tengeri 1897 aug.-szeptre	4-90—4-93
Tengeri szept.-okt.	5-00—5-02
Zab szept.-októberre	5-88—5-90
Repeze aug.-szeptemb.	13-20—13-30

Bérbeadás.

Nagy-Torák községhez tartozó úgynevezett „Fanni-tér” 295 katasztrális holdnyi térfogatban, a hozzá tartozó gazdasági épületekkel együtt 1897-ik évi október hó 1-től 1903-ik évi szeptember hó 30-ig terjedő hat évre, nyilvános ajánlati eljárás útján a legtöbbet ígérőnek bérbe adatik.

Ajánlatok 500, azaz ötszáz forintnyi bánatpénzzel ellátva f. hó 25-ig Paschina Lajos uradalmi igazgató urnak írásban is (Lajosmajor u. p. Szárcsa) nyújthatók be, a hol — valamint dr. Mangold Samu nagybecskereki ügyvédnél is — a közelebbi haszonbérleti feltételek betekintheők.

A nyilvános ajánlati tárgyalás folyó szeptember hó 26-án d. e. 10 órakor fog Szerb-Itteben a községházánál megtartatni.

A Kenderes-Szerb-Ittebei uradalom intézősége.

(833-3.2)

Torontái helyi érdekű vasutak.

8131/1897. szám.

Pályázati hirdetmény.

A torontái helyi érdekű vasutak Pancsova állomásán megüresedő pályaudvari vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat nyitattik.

A vendéglő áll: I. és II. oszt. étterem, III. oszt. étterem, konyha, lakás és a szükséges mellékhelyiségekből.

A bérlet folyó évi október hó 1-én veszi kezdetét és tart ezen időtől számított három éven át.

Az „Ajánlat a torontái helyi érdekű vasutak Pancsova állomásán levő vendéglő üzemeltetésére” felirattal ellátott, lepecsételt borítékba zárt és kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok f. évi szeptember hó 25-én déli 12-órától a torontái h. é. vasutak igazgatóságánál személyesen vagy posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében 150, azaz egyszázötven frt készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a t. h. é. v. főpénztárában Nagy-Becsckereken 1897. évi szeptember hó 24-én déli 12 óráig leteendő vagy posta útján beküldendő.

Készpénzben leteit összeg után kamat nem fizetetik.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletigazgatóság forgalmi osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevők-ről feltételeket is, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve kötelezőnek elfogadják.

A fennebbi feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyanok, melyekre az előírt bánatpénz le nem tételt, figyelembe vétetni nem fognak.

Az üzletigazgatóság fentartja magának azt a jogot, hogy az ajánlattevők között, tekintet nélkül a felajánlott bérösszeg nagyságára, szabadon választ-hasson.

Nagy-Becsckereken, 1897. szeptember hó 13-án.

Az üzletigazgatóság.

Hirdetmény.

Szerb-Keresztur községnek képviselő-testülete elhatározta, hogy a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező földek határa a kataszteri felmérés szerint helyreállítassék. Felhivatnak tehát mindazon okleveles mérnök urak, kik e munkát elvállalni akarják, miszerint ajánlatukat alulírt előjárásához f. évi szeptember hó 20-ig benyújtsák.

Közelebbi feltételek a községi jegyzői irodában megtudhatók.

Kelt Szerb-Kereszturon, 1897. évi szeptember hó 7-én.

820-3.1

Az előjárás.

6086. szám 1897.

Pancsovai főszolgabírói től.

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett bresztováci községi jegyzői állására ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állásra 600 frt évi fizetés, szabad lakás, házi és 1/4 hold kert, szükség szerinti tűzifa és a magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak élvezete van egybekötve.

Felhivatnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a pancsovai járás főszolgabíróihoz folyó évi szeptember hó 25-ig küldje be.

A választás folyó évi szeptember hó 27-én fog Bresztovác községházánál megejtetni.

Pancsován, 1897. évi szept. hó 4-én.

835-2.1

Jablonszky Miklós,
főszolgabíró.

7465. kig. 897.

A párdányi járás főszolgabírói től.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán üresedésbe jött, évi 400 frt készpénzfizetéssel, négy □ m. tűzifával és egy szobából álló természetbeni lakással javadalmazott Ujpecs községi irnoki állásra pályázat hirdettetik, s felhivatnak mindazon egyének, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeiket, melyhez eddigi alkalmaztatásukat s a magyar és német nyelv tudását igazoló bizonyítványok is melléklendők, folyó hó 20-áig ezen hivatalnál benyújtsák.

A választás folyó évi szeptember hó 23-án Ujpecs községházánál d. e. 10 órakor fog megejtetni.

Kelt Párdányban, 1897. évi szeptember hó 6-án.

A párdányi járási főszolgabírói hivatal.

8517. tkvi szám 1897.

Arverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. tvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Végh Lajos dr. végrehajtonak Magda Koszta és Magda Jován r. écskai lakosok végrehajtást szenvedők elleni 300 frt tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő R. Écska községi 1166. sz. tjkben 11. 12/b. hrsz. a. felvett 6. ö. i. sz. ház 401 □-ól beltelekkel 160 frt, az écskai 984. sz. tjkben 1345/a/2. hrsz. a. felvett 1 hold szántó 295 frt kikiáltási árban 1897. évi október hó 16-ik

(tizenhat) napjának d. e. 10 órájkor R. Écska községházánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árnak 10%-át, vagyis 16 frtot és 29 frt 50 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. minisztr. rend. 8. §-ában jelölt óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tkvi irattárában s Román-Écska község előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt a n.-becskereki kir. tvszék tkvi hatóságánál, 1897. évi július hó 28-án.

818-1.1

Kiss
kir. tvszéki bíró

6006. szám 1897

838-1.1

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. bíróság 1897. évi 2098. számú végzése következtében Dr. Kiszely Kálmán ügyvéd által képviselt Czappan István javára Tripits Maxa és Gyurisits Száva botosi lakosok ellen 180 frt s jár. erejéig 1897. évi április hó 9-én foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 550 frtra becsült 40 mm. kukoricza, 3 ló és 2 tinóból álló ingóságok nyilvános árverésen eladandók.

Mely árverésnek a perlaszi kir. bíróság 6006/1897. számú végzése folytán 17 frt 65 kr. hátr. tőkekövetelés, ennek 1895. évi október hó 1. napjától járó 5% kamatai és 3 frt 40 krtban bírósággal megállapított hátr. költségek erejéig Botos községházánál leendő eszközlésére 1897. évi szeptember hó 25-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Perlaszon, 1897. évi augusztus hó 30-ik napján.

Engl,
kir. bir. végrehajtó.**Mezőgazdasági gépek**

ugymint: cséplőgép, vetőgép, eke, borona, kaszállógép, Trieurek, eoselőgép, répavágógép, kukoriczamorzsoló, tizedesmérleg, szivattyu stb., továbbá

kovács és lakatos szerszámok,
varrógépek (bel- és külföldi gyártmány),
kerékpárok (angol gyártmány)

kaphatók:

Singer János és társa

mezőgazdasági gépek raktárában

Nagybecskereken, buzatér, sörfőzde, Dungserszky-féle ház.

A cséplési idény alkalmából ajánljuk valódi orosz elsőrendű gépolajunkat a legolcsóbb áron.

564-25.15